

Budapešť

velkoměsto z uherských časů

Mapa: © Kartografie Praha

Jak se tam dostat

- Z Prahy, ale i Plzně nebo Olomouce se lze až do Budapešti pohodlně dojet po dálnici. Část maďarské dálnice od rakouských hranic do města Győr je však placená, za slovensko-maďarskými hranicemi je třeba si na první pumpě nebo ve speciální prodejně přímo na dálnici zakoupit známku. Devítidenní stojí v přepočtu přibližně dvě stě českých korun. Benzín je o něco dražší než v Česku.
- Pohodlné a poměrně levné je železniční spojení. Cesta z Prahy do Budapešti trvá přes sedm hodin. Doporučit lze vlaky Eurocity, které jednak většinou nemají zpoždění a kultura cestování je v nich s obvyčejnými vlaky nesrovnatelná.
- Do Budapešti se dá jet i lodí. Z Bratislavy se dá cesta tam a zpět zvládnout i se základní prohlídkou města během jednoho dne. Lístky si je však třeba předešlým v letním období objednat předem.
- Nejrychlejší cesta do Budapešti nicméně vede vzduchem. Přímý let z Prahy nabízí ČSA nebo Malév za zhruba osm tisíc korun. Letadla urazí vzdálenost mezi hlavními městy za jednu hodinu.

Střední Evropa má jen dvě velkoměsta. Vídeň a Budapešť. Většina z těch, kteří obě navštívili, se shodne, že Budapešť je mnohem krásnější. Téměř všechno, co dnes na dvoumilionové Budapešti obdivujeme, vzniklo v krátkém období rakousko-uherského dualismu, kdy byla Budapešť hlavním městem východní poloviny monarchie.

Uhersko tehdy sahalo od Tater po rumunské Karpaty až k chorvatské Rijece. Budapešť byla na přelomu devatenáctého a dvacátého století stavěna jako hlavní město tohoto státu, a když se pak po první světové

válce Maďarsko zmenšilo do dnešní velikosti, Budapešť mu byla trochu velká. A tak to, podobně jako s Vídní, zůstalo dodnes. Nejsou tu téměř žádné krivolaké uličky, jen málo romantických zákoutí a téměř nic tu není starší než sto, sto padesát let – i když to mnohdy tak nevypadá. Budapešť to však nahrazuje velkorysostí a okázalostí, která měla předčít a v mnohém předčila i císařskou Vídeň. Budapešť měla budit dojem, že je centrem velké, rozsáhlé říše a stále ten dojem budí. A milióny turistů, kteří sem každoročně přijíždějí, tím stále, sto let po rozpadu

státu, pro nějž byla postavena, uvádí v úžas.

Královská Buda

Budapešť není jedno město, ale jsou to i dnes města dvě. Na pravém břehu Dunaje je nad řekou na návrších a kopcích, které se táhnou desítky kilometrů daleko, Buda. V historii významnější, dodnes bohatší část města, tvořená směrem z centra především hezkými vilovými čtvrtěmi.

Buda byla ve středověku soustředěna kolem hradu, sídla uherských králů, který si svou rozlehlostí nezadal se svou pražskou obdobou. Během dvou set let turecké →